

PERHE JA VANHEMMUUS

Perto/ Jenni Paukkuri

Perhe

- suomalaisen yhteiskunnan perusyksikkö
- yhdessä asuvat avioliitossa tai avoliitossa olevat tai parisuhteensa rekisteröineet henkilöt ja heidän lapsensa
- jompikumpi vanhemmista lapsineen
- avio- ja avopuolisot sekä parisuhteensa rekisteröineet henkilöt, joilla ei ole lapsia
- perhemuotoja ovat myös mm. suur-, uus-, sateenkaari-, sijais- ja adoptioperhe
- Perheidentiteetti = käsitys itsestä osana perhettä

Vanhemmuus ja sen vaiheet

1. Muodostuva vanhemmuus/lasta odottava perhe

- Vanhemmuuden alku
- Siirtymävaihe: äidin vanhemmuus itsestään selvää, isän vanhemmuus perustuu avioliittoon tai isyyden tunnustamiseen

Uuden roolin omaksuminen ja parisuhteen muuttuminen kolmiosuhteeksi

2. Vastasyntyneen lapsen perhe

- Perheen yhteenkuuluvuuden kasvattaminen
- Lapsen tarpeista huolehtiminen
- Kasvun ja kehityksen seuraaminen

Univaikeudet eri kehitysvaiheissa

3. Leikki-ikäisen perhe

- Huomion antaminen
- Rajojen asettaminen ja kiukun kestäminen
- Lapsen sosiaalistaminen ja kontaktien luominen

Omien tarpeiden sivuuttaminen mm: omat harrastukset ja ystävät

4. Kouluikäisen perhe

- Lapsen itsenäisyyden lisääminen
- Vapauden ja vastuun antaminen sopivasti
- Kodin ulkopuolella selviytymisen tukeminen

Sopivien rajojen löytäminen

5. Itsenäistyvän nuoren perhe

- Itsenäistymisen harjoittelu
- Nuoren oma identiteetin pohtiminen
- Nuoren suhde vanhempiin ja sen arvioiminen

Tasapainottelu rajojen asettamisen ja itsenäistymisen välillä

6. Keski-ikäisten perhe: uuden tarkoituksen etsiminen elämästä ja uusien mahdollisuuksien käyttäminen

7. Kahden aikuisen tai ”tyhjän pesän vaihe”: sisällön ja tyydytyksen löytäminen puolisoitten väliseen suhteeseen

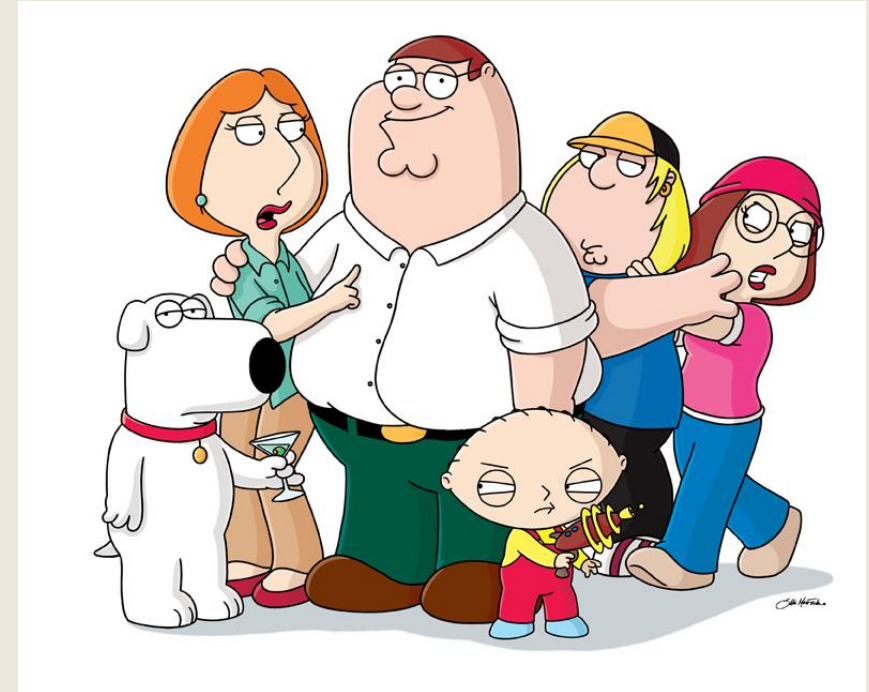
8. Ikääntyvä perhe: isovanhemmuus

Eri vaiheiden kesto on hyvin erilainen, jokaisella vaiheella omat ilonsa, murheensa ja kehitystehtävänsä.

Hyvin toimiva perhe

- Johtajuus: puoliset ovat jakaneet johtajuuden
- Läheisyys: perheenjäsenet tuntevat itsensä läheisiksi toisilleen
- Rajat: sukupolvien välillä
- Toimiva vuorovaikutus: asioista ja ongelmista pystytään puhumaan
- Tunteet: tunneilmapiiri myönteinen ja ristiriidat pystytään ratkomaan
- Päivittäisten toimintojen sujuminen ja voimavarojen perheen ulkopuoliseen elämään

Perhepalveluilla tuetaan perheitä siirtymävaiheissa ja ongelmakohtissa.

Päivähoidossa oleva lapsi turhautuu helposti arjen tilanteissa, jos hän ei saa tahtoansa läpi. Piirrettäessä kuvaa perheestä lapsi piirtää kuvaan itsensä isona ja värikkäänä, veljeksi toiseksi suurimpana ja vanhemmat pieninä hahmoina. Kotiinlähtötilanteissa vanhempien on vaikea saada lasta mukaansa pihaleikeistä, ja saattaa kestää pitkäänkin ennen kuin he pääsevät lähtemään.

Mistä tällaisessa tilanteessa voisi olla kyse? Miten tukisit vanhempia vanhempien ja varhaiskasvatuksen yhteisessä kasvatustehtävässä?